

הצעת חוק לעידוד השקעה באנרגיות מתחדשות (הטבות מס בשל הפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת – הוראת שעה), התשע"ו-2016

הגדרות ופרשנות 1. (א) בחוק זה –

“חוק ביטוח בריאות ממלכתי” – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ”ד-1994¹;

“חוק הביטוח הלאומי” – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה-1995²;

“חוק מס ערך מוסף” – חוק מס ערך מוסף, התשל”ו-1975³;

“חוק משק החשמל” – חוק משק החשמל, התשנ”ו-1996⁴;

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע מתמקד בעידודם של יחידים, לרבות יחידים שהתאגדו כוועדי בתים משותפים, להתקין מיתקנים לייצור חשמל, לצורך ייצור חשמל ומכירתו לבעל רישיון ספק שירות חיוני המוגדר בחוק משק החשמל, התשנ”ו-1996 (להלן – חוק משק החשמל) כרישיון לניהול המערכת, להולכה או לחלוקה של חשמל (לדוגמה חברת החשמל לישראל).

התמריץ בחוק המוצע כולל פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי וביטוח בריאות על מלוא ההכנסה ממכירת החשמל, וכן הקלות במס הכנסה לפי אחד מאלה עד סכום כולל של 60,000 שקלים חדשים (להלן – הסכום המרבי), בהתאם לבחירת מבקש ההטבות:

(1) מתן פטור ממס הכנסה על ההכנסה ממכירת החשמל, בגבולות התקרה השנתית המפורטת בסעיף 2(ב)(1) המוצע ובהתאם למנגנון ולתנאים הקבועים בו;

(2) מיסוי ההכנסה ממכירת החשמל בשיעור מס מופחת של 10%, כאמור בסעיף 2(ב)(2).

כדי להתמודד עם מצב שבו יחידים מעוניינים להתקין מיתקנים לייצור חשמל אך אין ברשותם שטח מקרקעין המתאים להתקנתם וכן עם העלות הגבוהה הכרוכה בהשכרת שטח המקרקעין, נוספו בהצעת החוק הטבות מס ליחידים בעלי מקרקעין, שישכירו אותם ליחידים לצורך התקנת מיתקנים לייצור חשמל ומכירתו לבעל רישיון ספק שירות חיוני, לפי אחד מאלה בהתאם לבחירת מבקש ההטבה:

(1) מתן פטור ממס הכנסה על ההכנסה מהשכרת המקרקעין, בגבולות תקרת ההשכרה השנתית המפורטת בסעיף 3(ב)(1), ובהתאם למנגנון ולתנאים הקבועים בו;

(2) מיסוי ההכנסה מהשכרת המקרקעין בשיעור מס מופחת של 10%, כאמור בסעיף 3(א)(2).

כללי הצעת חוק זו מקורה בתכנית ממשלתית רחבת היקף שהתקבלה בהתאם לכמה החלטות ממשלה, ובהן החלטה מס’ 2935 מיום ו’ בשבט התשס”ח (13 בינואר 2008) והחלטה מס’ 3484 מיום ט”ו בתמוז התשע”א (17 ביולי 2011), ומטרתה העיקרית היא עידוד השימוש באנרגיות מתחדשות (חלופיות) במשק החשמל.

אנרגיה מתחדשת היא אנרגיה שמקורה בתהליכי טבע מתמשכים אשר אינם מתכלים כתוצאה משימוש באנרגיה האצורה בהם. דוגמה לכך היא האנרגיה אשר מקורה ברוח וכן זו שמקורה בקרני השמש. קיימים כיום כמה מיתקנים שונים שבאמצעותם ניתן לייצר חשמל באמצעות אנרגיה מתחדשת. הצעת חוק זו מתייחסת לשני מיתקנים לייצור חשמל באמצעות אנרגיה מתחדשת: טורבינת רוח המפיקה חשמל באמצעות הרוח ומיתקן פוטו-וולטאי (Photovoltaics) המפיק חשמל באמצעות קרני השמש (להלן – מיתקנים לייצור חשמל). ניתן להתקין מיתקנים אלה על משטחים כדוגמת גגות מבנים.

אחד מאמצעי עידוד ההשקעה במיתקנים לייצור חשמל הוא מתן הטבות מס בשל מכירת חשמל אשר הופק באמצעות מיתקנים אלה.

מטרת החקיקה המוצעת היא להוות מנוע להתפתחות המשק וייעולו בנושא איכות הסביבה, וזאת על ידי הפחתת מזהמים הנובעים מייצור חשמל בטכנולוגיות העושות שימוש בחומרים מתכלים, דוגמת שריפת דלק ופחם, אשר נעשה בהן שימוש גם כיום.

היתרונות לתמרוץ התקנת מיתקנים פוטו-וולטאים קטנים וטורבינות רוח קטנות הם רבים, ובהם הפקת אנרגיה חשמלית בלא צורך בהקצאת קרקעות, ייצור חשמל מבוזר וקרוב לצרכנים המצמצם איבוד החשמל ברשת, טכנולוגיה ידידותית לסביבה, תהליך התקנה קל ופשוט והיתרון העיקרי והחשוב שבהם הוא האפשרות לייצור חשמל באופן עצמאי בשעות השיא (למשל בעונת הקיץ בשעות החום הלוהט).

¹ ס”ח התשנ”ד, עמ’ 156.

² ס”ח התשנ”ה, עמ’ 207.

³ ס”ח התשל”ו, עמ’ 52.

⁴ ס”ח התשנ”ו, עמ’ 208.

"טורבינת רוח" – מערכת לייצור חשמל מאנרגיית הרוח, הכוללת בין השאר תורן, להבים, מערכת מניה וממיר חשמלי;

"טכנולוגיה פוטו-וולטאית" – טכנולוגיה לייצור חשמל ישירות מאור השמש באמצעות קולטי שמש וממיר זרם;

"מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת" – טורבינת רוח או מיתקן פוטו-וולטאי;

"מיתקן פוטו-וולטאי" – מערכת לייצור חשמל באמצעות אנרגיית השמש העושה שימוש בטכנולוגיה פוטו-וולטאית;

"נציגות הבית המשותף" – כמשמעותה בסעיף 65 לחוק המקרקעין, התשכ"ט⁵–1969;

"הסכום המרבי" – כמשמעותו בסעיף 2(ב);

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה⁶;

"צרכן ביתי" – יחיד או נציגות הבית המשותף, המחויבים בתעריף ביתי או בתעריף עומס-זמן;

"קרוב", לאדם פלוני – בן זוג, וכן צאצא, צאצא בן הזוג או בן זוגו של כל אחד מאלה אם טרם מלאו להם בשנת המס 21 שנים;

"רישיון ספק שירות חיוני", "רשת חשמל" – כהגדרתם בחוק משק החשמל;

ד ב ר י ה ס ב ר

"צרכן ביתי" – מוצע להגדיר צרכן ביתי כיחיד או נציגות הבית המשותף המחויבים בתעריף חשמל ביתי כהגדרתו בסעיף 31א(א) לחוק משק החשמל, או המחויבים בתעריף עומס-זמן כלומר כאלה שהתקינו מונה אלקטרוני לחישוב תעריף הנגזר מעומס המערכת ומזמן הצריכה של כלל המשק.

"קרוב" – מוצע להגדיר קרוב לאדם פלוני כבן זוג, וכן כצאצא, צאצא בן הזוג ובני זוגם של כל אחד מאלה אם טרם מלאו להם 21 שנים בשנת המס.

"רישיון ספק שירות חיוני" – מוצע לאמץ את ההגדרה שבסעיף 2 לחוק משק החשמל. על פי ההגדרה האמורה, רישיון ספק שירות חיוני הוא רישיון לניהול המערכת, להולכה או לחלוקה של חשמל. כך לדוגמה חברת החשמל היא בעלת רישיון ספק שירות חיוני.

"רשת חשמל" – מוצע לאמץ את ההגדרה הקבועה בסעיף 2 לחוק משק החשמל, שבו מוגדרת רשת חשמל כ"מיתקנים ומערכות להולכה, להספקה, להשנאה, לחלוקה, למכירה ולמניה של חשמל, במתח כלשהו, לרבות עמודי חשמל ומוליכים תת-קרקעיים או עיליים, צנרת המשמשת להולכת מוליכים תת-קרקעיים או עיליים וכן אבזרים וציוד המותקנים עליהם או המחוברים אליהם, תילי חשמל, תחנות השנאה, ארגזי חלוקת חשמל לסוגיהם, וכל החיבורים אליהם, וכן חיבורים עיליים ותת-קרקעיים לבתים ולמיתקני צריכה אחרים";

נוסף על האמור וכצעד משלים, מוצע גם לתת למי שזכאי לקבל הטבות במס הכנסה לפי החוק המוצע הקלות במס ערך מוסף ובהן פטור מרישום והגשת דוח לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף). יודגש כי כל הטבות המס יינתנו בכפוף לתנאים המנויים בסעיפים 2 ו-3 האמורים.

סעיף 1 מוצע לקבוע כמה הגדרות בחוק המוצע, ובהן הגדרות אלה:

"טורבינת רוח" – מוצע להגדיר טורבינת רוח כמערכת לייצור חשמל מאנרגיית הרוח, הכוללת, בין השאר תורן, להבים, מערכת מניה וממיר חשמלי.

"טכנולוגיה פוטו-וולטאית" – מוצע להגדיר טכנולוגיה פוטו-וולטאית כטכנולוגיה לייצור חשמל ישירות מאור השמש באמצעות קולטי שמש וממיר זרם. הגדרה זו תואמת להגדרת המונח האמור בפרט III ח' שבתוספת ב' לתקנות מס הכנסה (פחות), 1941.

"מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת" – מוצע להגדיר מיתקן בעל טורבינת רוח או מיתקן המייצר חשמל בטכנולוגיית פוטו-וולטאי, כמיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת.

"מיתקן פוטו-וולטאי" – מוצע להגדיר מיתקן פוטו-וולטאי כמערכת לייצור חשמל באמצעות אנרגיית השמש העושה שימוש בטכנולוגיה פוטו-וולטאית.

"נציגות הבית המשותף" – מוצע לאמץ את ההגדרה הקבועה בסעיף 65 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969.

⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

“תעריף ביתי” – כהגדרתו בסעיף 31א(א) לחוק משק החשמל;

“תעריף עומס-זמן” – התעריף לתשלום בעבור צריכת חשמל המיועדת לבתים המשמשים למגורים בלבד, המחושב לפי עומס הצריכה המערכתית וזמן הצריכה ומיועד לצרכנים שלהם הותקן מונה אלקטרוני המתוכנת למטרות תעריף זה.

(ב) לכל מונח אחר בחוק זה תהא המשמעות הנודעת לו בפקודה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

(א) צרכן ביתי יהיה זכאי להטבות מס לפי סעיף קטן (ב) בשל הכנסה ממכירת חשמל שהופק באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת (בחוק זה – הכנסה ממכירת חשמל), שהייתה לו בשנת המס, בהתקיים כל אלה:

- (1) בעל רישיון ספק שירות חיוני רכש את החשמל שהפיק הצרכן הביתי כאמור;
- (2) ההכנסה ממכירת חשמל אינה הכנסה מעסק או ממשלח יד;
- (3) המיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת שבאמצעותו הופק החשמל מחובר לבית המשמש למגורים בלבד והמחובר כדין לרשת החשמל;
- (4) בעל המיתקן להפקת אנרגיה מתחדשת שבאמצעותו הופק החשמל לא ניכה מיום תחילתו של חוק זה ואילך, כל פחת בשל אותו מיתקן, למעט על חלק ההכנסה העולה על הסכום המרבי;
- (5) הצרכן הביתי מסר הודעה לפי סעיף 5.

2. הטבות מס על הכנסה ממכירת חשמל שהופק באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת

ד ב ר י ה ס ב ר

(1) מכירת החשמל היא אך ורק לבעל רישיון ספק חיוני, במישרין;

(2) ההכנסה ממכירת חשמל אינה הכנסה מעסק או ממשלח יד, שכן מטרת החוק היא לעודד ייצור ביתי של חשמל באמצעות הטכנולוגיה האמורה;

(3) המיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת שבאמצעותו הופקו ההכנסות שבשלן זכאי היחיד להטבות, מחובר לבית המשמש למגורים בלבד ומחובר כדין לרשת החשמל;

(4) הצרכן הביתי לא ניכה פחת, החל משנת המס 2016 ואילך, בשל המיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת שבאמצעותו הופק החשמל. תנאי זה נועד למנוע מעבר של צרכן ביתי, בכל עת שיבחר, בין ההטבות מכוח חוק זה לבין הוראות הדין הרגיל, דבר שיאפשר לו ליהנות מכפל הטבות הן בהתאם להוראות הפקודה והן בהתאם להוראות חוק זה. תביעת הפחת תתאפשר רק על חלק ההכנסה העולה על הסכום המרבי שאינו זכאי להטבות מס מכוח החוק המוצע;

(5) הצרכן הביתי מסר הודעה על בחירתו בקבלת הטבת מס, בהתאם להוראות סעיף 5 המוצע.

“תעריף ביתי” – מוצע לאמץ את ההגדרה שבסעיף 31א(א) לחוק משק החשמל. על פי ההגדרה האמורה תעריף ביתי הוא התעריף לתשלום בעבור צריכת חשמל המיועדת לבתים המשמשים למגורים בלבד;

“תעריף עומס-זמן” – תעריף המיועד לצריכת חשמל לבתים המשמשים למגורים בלבד, המתחשב לאורך שעות היום בעומס הצריכה של כלל המשק ובזמני הצריכה.

כמון כן מוצע לקבוע כי לכל מונח אחר תהיה המשמעות הנודעת לו בפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה).

סעיף 2 על פי הוראות הפקודה, הכנסה ממכירת חשמל חייבת במס על פי השיעורים שנקבעו בסעיף 121 לפקודה, שהם שיעורי המס השולי ליחיד. לפי המוצע בהצעת חוק זו, צרכן ביתי שיעמוד בכל התנאים האלה במצטבר, יהיה זכאי להקלות במס הכנסה כפי שיפורט בהמשך.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כמה תנאים מצטברים שבהתקיימם ייחנה צרכן ביתי מהטבות מס בשל הכנסה ממכירת חשמל שהופק באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת (להלן – הכנסה ממכירת חשמל), לפי החוק המוצע:

(ב) צרכן ביתי שמתקיימים לגביו התנאים הקבועים בסעיף קטן (א) יהיה זכאי להטבות מס על הכנסה ממכירת חשמל, עד סכום כולל של 60,000 שקלים חדשים (בחוק זה – הסכום המרבי), לפי אחד מאלה, בהתאם לבחירתו כפי שפורטה בהודעה לפי סעיף 5:

(1) פטור ממס על הכנסה ממכירת חשמל שסכומה הכולל בשנת המס אינו עולה על 20,500 שקלים חדשים (בחוק זה – התקרה); ואם עלה סכום ההכנסה ממכירת חשמל על התקרה –

(א) פטור ממס על הכנסה כאמור בפסקה (1) עד התקרה המתואמת; לעניין זה, "התקרה המתואמת" – התקרה לאחר שהופחת ממנה הסכום העודף שבו עלתה ההכנסה ממכירת חשמל על התקרה;

(ב) מס בשיעור של 30% על ההפרש; לעניין זה "ההפרש" – ההפרש שבין סכום ההכנסה ממכירת חשמל לבין סכום התקרה המתואמת;

(2) מס בשיעור של 10% על ההכנסה ממכירת חשמל, עד הסכום המרבי.

(ג) לעניין סכומי ההכנסה ממכירת חשמל הנקובים בסעיף קטן (ב) יובאו בחשבון –

(1) סך הכנסותיו של הצרכן הביתי ממכירת חשמל מכלל המיתקנים להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת שברשותו;

(2) גם הכנסה ממכירת חשמל שהופקה באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת בידי קרובו של הצרכן הביתי, אלא אם כן פקיד השומה שוכנע שההתקשרות בין הקרוב לבין בעל רישיון ספק חיוני לצורך מכירת החשמל נעשתה בתום לב ולא נועדה להפחתת מס בלתי נאותה.

(ד) על צרכן ביתי המקבל הטבת מס לפי סעיף זה יחולו הוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

חשמל מאנרגיה מתחדשת שברשותו. כך לדוגמה, אם בידי הצרכן הביתי שני מיתקנים אשר סך ההכנסה שהפיק הצרכן הביתי משניהם אינו עולה על 20,500 שקלים חדשים, הרי שיוכל ליהנות מפטור מלא ממס על כל הכנסותיו אלה.

כדי למנוע ניצול לרעה של החוק ותכנוני מס שמטרתם העלאת התקרות הקבועות בחוק באופן מלאכותי, מוצע לקבוע שיראו גם הכנסה ממכירת חשמל שהופקה באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת בידי קרובו של היחיד כהגדרתו המוצעת (בן זוגו של היחיד, וכן צאצאיו, צאצאי בן זוגו ובן זוגו של כל אחד מאלה שטרם מלאו להם 21 שנים), כהכנסה שהופקה על ידי היחיד.

במקביל, ניתנה הסמכות לפקיד השומה שלא לראות בהכנסה של קרובו של הצרכן הביתי כהכנסתו שלו ובכך לתת לשניהם את ההטבות מכוח החוק המוצע, וזאת במקרים שבהם פקיד השומה השתכנע כי מתקיימים גם לגבי הקרוב התנאים המזכרים בהטבות מס לפי החוק המוצע והכנסתו ממכירת חשמל באמצעות מיתקן להפקת אנרגיה מתחדשת אינה קשורה בהכנסתו של הצרכן הביתי.

לסעיף קטן (ד)

מי שבוחר להיכנס למסלולי הטבות המס לפי החוק המוצע ייהנה מהקלות ממס כמפורט לעיל וכן מפטור מניהול פנקסי חשבונות לפי סעיף 130 לפקודה (ראה

לסעיף קטן (ב))

צרכן ביתי שהיתה לו הכנסה ממכירת חשמל לבעל רישיון ספק חיוני ועומד בכל התנאים המצטברים שפורטו בסעיף קטן (א) לעיל, יוכל לבחור באחד משני מסלולי המס הקבועים להלן, וזאת עד לסכום הכנסה מצטבר של 60,000 ש"ח.

א. על פי המסלול הראשון, יינתן פטור ממס על הכנסה ממכירת חשמל שסכומה הכולל בשנת המס אינו עולה על תקרה של 20,500 שקלים חדשים (להלן – התקרה). הסכום האמור יעודכן בהתאם להוראות סעיף 10 להצעת החוק, החל משנת 2017 עד תום תקופת ההטבות כאמור בסעיף 9 להצעת החוק.

על פי מסלול זה, אם ההכנסה ממכירת חשמל עולה על התקרה, יופחת הסכום העודף מסכום התקרה, ועל ההכנסה העודפת מעבר לסכום המתקבל לאחר ההפחתה כאמור ישולם מס בשיעור של 30%.

ב. על פי המסלול השני, על ההכנסה ממכירת חשמל ישולם מס בשיעור מופחת של 10%.

לסעיף קטן (ג))

לעניין חישוב סכום ההכנסה ממכירת חשמל שלגביה יינתנו ההטבות לפי סעיף 2 המוצע, יש להביא בחשבון את סך ההכנסות של הצרכן הביתי מכלל המיתקנים להפקת

- (1) הצרכן הביתי לא יהיה זכאי לנכות מההכנסה ממכירת חשמל הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה, לרבות פחת או הפחתה אחרת, ולא יהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מההכנסה האמורה או מהמס החל עליה; ואולם לעניין חישוב המס על רווח ההון או השבח החל במכירת המיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת, ייוסף לתמורה או לשווי המכירה, לפי העניין, הסכום המרבי של הפחת או הפחתה שיהיה ניתן לנכותו לפי כל דין אילולא סעיף זה, לתקופה שבה ניתנה לצרכן הביתי הטבת מס לפי סעיף זה;
- (2) על אף האמור בפסקה (1), הצרכן הביתי יהיה זכאי לנכות מחלק ההכנסה העולה על הסכום המרבי חלק יחסי מההוצאות שהוצאו בייצור כלל הכנסתו כאמור, לרבות פחת או הפחתה אחרת, כיחס בין ההכנסה העולה על הסכום המרבי לכלל הכנסתו, ויהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מחלק ההכנסה העולה על הסכום המרבי או מהמס החל עליה.
- (3) הצרכן הביתי לא יהיה זכאי לקיזוז הפסד שהיה לו ממיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת אלא כנגד הכנסות מאותו מיתקן;
- (4) לא יראו בהכנסה ממכירת חשמל כהכנסה של הצרכן הביתי לעניין חוק הביטוח הלאומי ולעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי;
- (5) הכנסתו של הצרכן הביתי ממכירת החשמל תיחשב הכנסה בשנת המס שבה נצברה.

ד ב ר י ה ס ב ר

יהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מחלק מהכנסתו ממכירת חשמל העולה על הסכום המרבי, והוא יהיה רשאי לנכות מהכנסתו כאמור חלק יחסי מן ההוצאות שהוצאו בייצור כלל הכנסתו ממכירת חשמל, כיחס בין הכנסתו החייבת במס לכלל הכנסתו ממכירת חשמל (כלומר בעד החלק העודף שלגביו לא ניתן פטור מלא ממס).

לפסקה (3)

מוצע לקבוע כי הצרכן הביתי יהיה זכאי לקיזוז הפסד שנוצר לו בשל מכירת חשמל ממיתקן להפקת אנרגיה מתחדשת רק כנגד הכנסות עתידיות מאותו מיתקן ולא כנגד מקורות אחרים, וזאת כדי למנוע מתן כפל הטבות.

לפסקה (4)

כדי להגדיל את ההטבה הניתנת לפי המוצע על הכנסה המופקת מאנרגיה מתחדשת, מוצע לקבוע שלא יראו הכנסה ממכירת חשמל בהתאם להוראות חוק זה, כהכנסה לעניין חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), ולעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי).

לפסקה (5)

מוצע לקבוע כי בסיס הדיווח לעניין חישוב ההכנסה ממכירת חשמל יהיה בסיס מצטבר, וזאת כדי לאפשר חישוב פשוט ומהיר של סך ההכנסה שהפיק הצרכן הביתי ממכירת חשמל לבעל רישיון ספק שירות חיוני.

סעיף 6 להצעת החוק) וכן מפטור מהגשת דוחות אשר ייעשה באמצעות תיקון משלים של תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון), התשמ"ח-1988, במקביל לאישור הצעת חוק זו.

לפיכך מוצע לקבוע כמה תנאים שיחולו על מי שבחר להיכנס למסלולי הטבות המס שפורטו לעיל אשר לא יאפשרו לנצל את ההטבות האמורות בשילוב עם הוראות נוספות מדיני המס, כדי לקבל כפל הטבות.

לפסקה (1)

מוצע לקבוע שצרכן ביתי המקבל הקלות במס לפי סעיף זה, לא יהיה זכאי לנכות הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה ממכירת חשמל כאמור, לרבות הוצאות פחת, ולא יהיה זכאי לזיכוי, לקיזוז, להנחה או לפטור מההכנסה ממכירת חשמל או מהמס החל עליה. ואולם לעניין חישוב רווח ההון או השבח שיחול על מכירת המיתקנים להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת יש לקחת בחשבון את הפחת שהיה ניתן לנכות אילולא מתן ההטבות, וזאת כדי לחשב נכונה את הרווח או ההפסד שנוצר בתקופה שבה הוחזקו המיתקנים וכדי שלא לתת כפל הטבות.

משכך, מוצע לקבוע שהפחת או הפחתה אשר היו ניתנים לזיכוי אילולא סעיף זה ייוספו לתמורה המתקבלת מהמכירה.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי מי שבחר להיכנס למסלול הפטור לפי סעיף 2(ב)(1) המוצע והכנסתו עולה על הסכום המרבי

3. (א) יחיד יהיה זכאי להטבת מס לפי סעיף קטן (ב) בשל הכנסה מדמי שכירות מהשכרת מקרקעין שעליהם מותקן מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת לצרכן ביתי (בסעיף זה – הכנסה מהשכרת מקרקעין), בהתקיים כל אלה:
- (1) ההכנסה מהשכרת מקרקעין אינה הכנסה מעסק או ממשלח יד;
 - (2) ברשותו מסמך בחתימת ידו של השוכר המאשר כי המקרקעין המושכרים משמשים להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת על ידי צרכן ביתי באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת;
 - (3) הוא מסר הודעה לפי סעיף 5;
- (ב) יחיד שמתקיימים לגביו התנאים הקבועים בסעיף קטן (א) (בסעיף זה – משכיר) יהיה זכאי להטבת מס בשל הכנסה מהשכרת מקרקעין, לפי אחד מאלה, בהתאם לבחירתו כפי שפורטה בהודעה לפי סעיף 5:
- (1) פטור ממס על הכנסה מהשכרת מקרקעין שסכומה הכולל בשנת המס אינו עולה על 5,000 שקלים חדשים (בחוק זה – תקרת ההשכרה); ואם עלה סכום ההכנסה מהשכרת מקרקעין על תקרת ההשכרה –
 - (א) פטור ממס על ההכנסה כאמור ברישה עד תקרת ההשכרה המתואמת; לעניין זה, "תקרת ההשכרה המתואמת" – תקרת ההשכרה לאחר שהופחת ממנה הסכום העודף שבו עלתה ההכנסה מהשכרת מקרקעין על תקרת ההשכרה;
 - (ב) מס בשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה על ההפרש; לעניין זה, "ההפרש" – ההפרש שבין סכום ההכנסה מהשכרת מקרקעין לבין סכום תקרת ההשכרה המתואמת;
 - (2) מס בשיעור של 10% על ההכנסה מהשכרת מקרקעין.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 3 כדי לעודד התקנת מיתקנים ביתיים להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת, מוצע לתת הטבת מס גם ליחיד שהיתה לו בשנת המס הכנסה מדמי שכירות בשל השכרת מקרקעין אשר עליהם הותקנו מיתקנים להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת (להלן – משכיר), ובלבד שהמקרקעין האמורים משמשים לשם הפקת חשמל בייצור ביתי ועל ידי צרכן ביתי (להלן – הכנסה מהשכרת מקרקעין).
- לסעיף קטן (א)
- מוצע לקבוע כמה תנאים מצטברים שבהתקיימם יוכל המשכיר ליהנות מהטבות במס כמפורט בסעיף קטן (ב), ואלה התנאים:
- (1) ההכנסה מהשכרת מקרקעין אינה הכנסה מעסק או ממשלח יד. זאת, בשל כך שמטרת ההסדרים בסעיף זה היא לעודד ייצור ביתי של חשמל באמצעות הטכנולוגיה האמורה;
 - (2) ברשות המשכיר מסמך בחתימת ידו של השוכר המאשר כי המקרקעין המושכרים משמשים להפקת חשמל על ידי צרכן ביתי באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת. זאת, כדי למנוע מהיחיד לקבל את הטבות המס אף שבפועל לא משמשים המקרקעין המושכרים לשם הפקת חשמל כאמור;
 - (3) מבקש ההטבה מסר הודעה על בחירתו בקבלת הטבת המס לפי סעיף זה, בהתאם להוראות סעיף 5 המוצע.
- לסעיף קטן (ב)
- יחיד שהיתה לו הכנסה מהשכרת מקרקעין ועומד בכל התנאים המצטברים שפורטו בסעיף קטן (א) לעיל, יוכל לבחור לשלם על ההכנסה מס באחד ממסלולים אלה:
- (1) על פי המסלול הראשון, יינתן פטור ממס בשל הכנסה מהשכרת מקרקעין שסכומה הכולל בשנת המס אינו עולה על תקרה של 5,000 שקלים חדשים (להלן – תקרת ההשכרה). עוד מוצע במסלול זה כי אם ההכנסה מהשכרת מקרקעין עולה על תקרת ההשכרה, יופחת הסכום העודף מסכום תקרת ההשכרה, ועל ההכנסה העודפת מעבר לסכום המתקבל לאחר ההפחתה כאמור ישולם מס על פי שיעורי המס הקבועים בסעיף 121 לפקודה;
 - (2) על פי המסלול השני, ההכנסה מהשכרת מקרקעין תהיה חייבת במס בשיעור של 10% בלא תלות במאפיינים

(ג) לעניין סכום ההכנסה מהשכרת מקרקעין הנקוב בסעיף קטן (א) תובא בחשבון גם הכנסה מהשכרת מקרקעין בידי קרובו של המשכיר, אלא אם כן פקיד השומה שוכנע שההתקשרות בין הקרוב לבין הצרכן הביתי לצורך השכרת המקרקעין נעשתה בתום לב ולא נועדה להפחתת מס בלתי נאותה.

(ד) על משכיר המקבל הטבת מס לפי סעיף זה יחולו הוראות אלה:

(1) המשכיר לא יהיה זכאי לנכות מההכנסה מהשכרת מקרקעין הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה, לרבות פחת או הפחתה אחרת, ולא יהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מההכנסה האמורה או מהמס החל עליה; ואולם לעניין חישוב המס על רווח ההון או השבח החל במכירת המקרקעין שבהם מותקן המיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת, לרבות מכירת המיתקן כאמור, ייוסף לתמורה או לשווי המכירה, לפי העניין, הסכום המרבי של הפחת או ההפחתה שהיה ניתן לנכותו לפי כל דין אילולא סעיף זה, לתקופה שבה ניתנה ההטבה לפי סעיף זה;

(2) על אף האמור בפסקה (1), המשכיר זכאי לנכות מחלק ההכנסה העולה על תקרת ההשכרה המתואמת, חלק יחסי מן ההוצאות שהוצאו בייצור הכנסתו כאמור, לרבות פחת או הפחתה אחרת, כיחס שבין ההכנסה העולה על גובה תקרת ההשכרה המתואמת לכלל הכנסתו, ויהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מחלק ההכנסה העולה על גובה תקרת ההשכרה המתואמת או מהמס החל עליה.

מי שהשכיר מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת לצרכן ביתי המקבל הטבת מס לפי סעיף 2 יהיה רשאי לנכות פחת מהכנסתו רק בהתאם להוראות סעיף 2(ד), בשינויים המחויבים.

4. מיגבלה על ניכוי פחת בשל השכרת מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע שהפחת או ההפחתה אשר היו ניתנים לניכוי אילולא הסעיף המוצע בתקופת ההטבות ייוספו לתמורה המתקבלת ממכירתם, וזאת כדי למנוע מתן כפל הטבות.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי מי שבחר להחיל על הכנסתו מהשכרת מקרקעין את חלופת הפטור לפי סעיף 3(ב)(1) יהיה זכאי לנכות מחלק ההכנסה העולה על גובה התקרה המתואמת (החלק שאינו פטור ממס וחייב בשיעור מס שולי), חלק יחסי מן ההוצאות שבהן עמד בייצור כלל הכנסתו כאמור, לרבות פחת או הפחתה אחרת, כיחס בין ההכנסה העולה על גובה התקרה המתואמת לכלל הכנסתו. כמו כן הוא יהיה זכאי לקיזוז, לזיכוי, להנחה או לפטור מחלק ההכנסה העולה על גובה התקרה המתואמת או מהמס החל עליה.

סעיף 4 סעיף זה נועד למנוע מצב שבו בעל מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת ישכיר את המיתקן לצרכן ביתי ויתבע בשל המיתקן פחת אשר אותו הוא יקוז כנגד דמי השכירות מהמיתקן. זאת, בעוד שבשל ההכנסות ממכירת חשמל שהפיק הצרכן הביתי יינתנו הטבות המס הקבועות בסעיף 2 המוצע. לפיכך מוצע לקבוע כי המשכיר יוכל לתבוע פחת רק בשל חלק ההכנסות שאינו נהנה מהטבות המס הקבועות בחוק. זאת, בדומה לפחת

ונתונים אחרים, בדומה להסדר הקבוע בסעיף 122 לפקודה לגבי השכרת דירת מגורים.

לסעיף קטן (ג)

כדי למנוע תכנוני מס שמטרתם העלאת התקרות הקבועות בחוק המוצע באופן מלאכותי, מוצע בדומה לאמור בסעיף 2(ג)(2) המוצע לקבוע שיראו הכנסה מהשכרת מקרקעין שהפיק קרובו של הנישום כהגדרתו המוצעת, כהכנסה שהופקה על ידי הנישום. כמו כן, בדומה לקבוע בסעיף 2(ג)(2) המוצע, מוצע לאפשר לפקיד השומה אם שוכנע כי ההתקשרות בין הצדדים נעשתה שלא כדי להשיג הפחתת מס בלתי נאותה, לאפשר גם לקרוב ליהנות מההקלות הקבועות בסעיף 3(ב) המוצע.

לסעיף קטן (ד)

לפסקה (1)

מוצע לקבוע שיחיד המקבל הקלות במס לפי סעיף זה לא יהיה זכאי לנכות מההכנסה להשכרת מקרקעין הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה, לרבות פחת או הפחתה אחרת, וכן לא יהיה זכאי לזיכוי, לקיזוז, להנחה או לפטור מההכנסה האמורה או מהמס החל עליה. ואולם לעניין רווח ההון או השבח הנצבר עד למועד מכירת המקרקעין

5. (א) צרכן ביתי או יחיד המבקש לקבל הטבת מס לפי סעיפים 2 או 3 יודיע על כך לפקיד השומה או לאדם אחר שקבע שר האוצר; מסר צרכן ביתי או יחיד הודעה כאמור, יהיה פטור ממתן הודעה נוספת לפי סעיף זה במהלך כל תקופת מתן ההטבות כאמור בסעיף 9, כל עוד לא שינה את בחירתו.
- (ב) צרכן ביתי או יחיד רשאי להודיע לפקיד השומה על שינוי בבחירתו כפי שפורטה בהודעה על בחירה בקבלת הטבת מס; הודיע כאמור, ייכנס השינוי לתוקף בתחילת שנת המס שלאחר שנת המס שבה ניתנה ההודעה על השינוי.
- (ג) הודעה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) תלווה בתצהיר המעיד על כך שמתקיימים לגבי המצהיר התנאים לקבלת הטבת המס שבחר בה; שר האוצר רשאי לקבוע הוראות נוספות בדבר אופן מתן הודעה כאמור, לרבות מסמכים ואישורים נוספים שיש לצרפם להודעה.
6. צרכן ביתי או יחיד המקבל הטבת מס לפי סעיפים 2 או 3 יהיה פטור מניהול פנקסי חשבונות לפי סעיף 130 לפקודה בשל הכנסות אלה, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:
- (1) נוכה מההכנסה מלוא המס כדין;
- (2) לעניין הטבת מס לפי סעיף 2 – סך ההכנסות ממכירת חשמל של הצרכן הביתי אינו עולה על הסכום המרבי.
7. צרכן ביתי או יחיד שכל עסקאותיו הן מכירת חשמל כאמור בסעיף 2 או השכרת מקרקעין כאמור בסעיף 3 ושסך עסקאותיו כאמור אינו עולה על הסכום המרבי, לא יראו אותו כעוסק לעניין חוק מס ערך מוסף (בסעיף זה – החוק), ובכלל זה הוא לא יהיה חייב ברישום לפי סעיף 52 לחוק, בניהול פנקסים ורשומות לפי סעיף 66 לחוק ובהגשת דוח תקופתי לפי סעיף 67 לחוק, בשל עסקאות אלה, ובלבד שלא היה חייב בהגשת דוח כאמור אילולא עסקאות אלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- לסעיף קטן (ג)**
- מוצע כי הודעה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) תלווה בתצהיר המעיד על כך שמתקיימים לגבי המצהיר התנאים לקבלת ההטבות שבחר בהן. כמו כן מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע הוראות נוספות לגבי אופן מתן ההודעה או מסמכים ואישורים שיש לצרף להודעה כאמור.
- סעיף 6** מוצע לקבוע שצרכן ביתי או יחיד המקבל הטבת מס לפי סעיפים 2 או 3 יהיה פטור מניהול פנקסי חשבונות לפי סעיף 130 לפקודה בשל הכנסות אלה, זאת, אם נוכה מלוא המס כדין מההכנסה וסך הכנסותיו השנתיות במצטבר לא עלה על הסכום המרבי.
- כמו כן, ובמקביל להליכי אישור הצעת חוק זו יתוקנו תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון), התשמ"ח-1988, כך שיינתן פטור מהגשת דין וחשבון לצורכי מס הכנסה לצרכן ביתי או ליחיד המקבל הטבת מס כאמור בשל הכנסותיו המוטבות מכוח חוק זה ובכפוף לכל התנאים הקבועים בו.
- סעיף 7** מוצע לקבוע כי צרכן ביתי או יחיד, שכל מחזור עסקאותיו הוא ממכירת חשמל או מהשכרת מקרקעין ובחר להחיל עליהן את הוראות סעיפים 2 או 3, לפי העניין, לא יראו אותו כעוסק לפי חוק מס ערך מוסף, ובכלל זה יהיה פטור מרישום כעוסק לפי סעיף 52 לחוק האמור, מניהול פנקסים ורשומות לפי סעיף 66 לחוק
- שאותו זכאי צרכן ביתי המפיק הכנסה ממכירת חשמל באמצעות מיתקן שבבעלותו לדרוש בהתאם להוראות סעיף 2(ד)2(2) המוצע.
- סעיף 5 לסעיף קטן (א)**
- מוצע לקבוע כי צרכן ביתי או יחיד המבקש לקבל הטבות בהתאם לסעיפים 2 או 3 המוצעים, ימסור הודעה על כך לפקיד השומה או לגורם אחר שיקבע שר האוצר.
- ניתנה הודעה כאמור ומתקיימים התנאים למתן ההטבה בהתאם לסעיפים 2 או 3, לפי העניין, יינתנו ההטבות החל בשנת המס שבה נמסרה ההודעה למשך כל תקופת ההטבות כאמור בסעיף 9, ואין צורך למסור הודעות נוספות לגבי הבחירה בשנים הבאות כל עוד לא שינה מקבל ההטבות את בחירתו.
- לסעיף קטן (ב)**
- מוצע לקבוע כי יחיד או צרכן ביתי המבקש לשנות מסלול הטבות ימסור הודעה על מסלול ההטבות החדש שבחר להחיל על הכנסותיו ממכירת חשמל או על הכנסתו מהשכרת מקרקעין, וזאת עד תחילת שנת המס שבה הופקו ההכנסות. נמסרה הודעה כאמור, יהיה פטור היחיד או הצרכן הביתי ממסירת הודעה נוספת בעתיד והשינוי ייכנס לתוקף רק בשנת המס העוקבת לשנת המס שבה נמסרה ההודעה על השינוי.

8. בעל רישיון ספק שירות חיוני ידווח למנהל בכל שנה, באופן שיוורה המנהל, על סך החשמל שרכש מכל צרכן ביתי המקבל הטבת מס לפי סעיף 2, בנפרד, ועל סך התשלומים ששילם לאותו צרכן ביתי בעבור הרכישה כאמור.
9. הטבות מס לפי סעיפים 2 או 3 יינתנו לצרכן ביתי או ליחיד, לפי העניין, לתקופה שלא תעלה על 20 שנים משנת המס שבה מסר לראשונה הודעה לפי סעיף 5(א).
10. (א) הסכום המרבי, התקרה ותקרת ההשכרה הנקובים בסעיפים 2(ב) רישה ו-1(1) ו-3(ב)1, בהתאמה, יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנת מס בהתאם לשינוי בשיעור המדד לעומת שנת המס הקודמת, והם יעוגלו לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 100 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ב) שר האוצר, בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לעניין עדכון התקרה הנקובה בסעיף 2(ב)1) נוסף על העדכון כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שהסכום המעודכן לא יעלה על הסכום המרבי.
- (ג) המנהל יפרסם ברשומות את הסכומים המעודכנים לפי סעיפים קטנים (א) ו-2(ב).
11. (א) המנהל רשאי לקבוע את הטפסים הדרושים לביצוע הוראות חוק זה; קבע המנהל טפסים כאמור לא ישתמש אדם אלא בהם.
- (ב) טפסים שנקבעו לפי סעיף קטן (א) אין חובה לפרסמם ברשומות, והם יפורסמו באופן שיוורה המנהל.

ד ב ר י ה ס ב ר

לשינוי בשיעור מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לעומת שנת המס הקודמת, והם יעוגלו ל-100 השקלים החדשים הקרובים.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להסמיך את שר האוצר להתקין תקנות, בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לעניין עדכון של סכום התקרה הקבוע בסעיף 2(ב)1) נוסף על העדכון הקבוע בסעיף קטן (א). זאת, כדי לשמר "ריאלית" את סכום ההטבה הקבועה בסעיף האמור לאור שינויים עתידיים והתפתחויות בלתי צפויות במשק האנרגיה, והכל בכפוף לסכום המרבי הקבוע בסעיף 2(ב).

בנוסף, מוצע לקבוע כי המנהל יפרסם ברשומות את הסכומים העדכניים כאמור.

11 סעיף מוצע לאפשר למנהל רשות המסים לקבוע את הטפסים הנדרשים לביצוע הוראות החוק המוצע. טפסים כאמור אין חובה לפרסמם ברשומות והם יפורסמו באופן שיוורה המנהל. הוראה זו דומה להוראות אחרות בחוקי מס, דוגמת סעיף 240ב(א) לפקודת מס הכנסה וסעיף 112 לחוק מיסוי מקרקעין (שבה ורכישה), התשכ"ג – 1963.

האמור בשל עסקאות אלה ומהגשת דין וחשבון תקופתי לפי סעיף 67 לחוק האמור ובלבד שלא היה חייב בהגשת דין וחשבון כאמור אילולא עסקאות אלה.

8 סעיף כדי לוודא כי ההטבות מכוח זה יינתנו רק למי שזכאי להן ועומד בהוראות החוק המוצע, מוצע לקבוע כי בעל רישיון ספק חיוני ידווח לרשות המסים בכל שנה, על סך החשמל שרכש מכל צרכן ביתי שמקבל הטבת מס לפי סעיף 2 וסך התשלומים ששילם לצרכן הביתי בעבור הרכישה כאמור.

זאת, לצורך ביקורת, בקרה ואימות של הנתונים שנמסרו אשר על בסיסם נדרשו ההטבות לפי חוק זה.

9 סעיף מוצע לקבוע כי הטבות המס בהתאם להוראות סעיפים 2 או 3 המוצעים יינתנו לצרכן הביתי או ליחיד, לפי העניין, לתקופה שלא תעלה על 20 שנים מהמועד שבו מסר הודעה לראשונה לפי סעיף 5. כך לדוגמה, מי שהחל להפיק הכנסות ממכירת חשמל באמצעות מיתקן להפקת חשמל מאנרגיה מתחדשת, לראשונה, בשנת המס 2025 יוכל ליהנות מהטבות המס עד שנת המס 2044 כולל.

סעיף 10 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי הסכומים הנקובים בסעיפים 2(ב) ו-3(א) יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנת מס, בהתאם

- תחולה על תושב האזור 12. הוראות חוק זה יחולו גם לעניין צרכן ביתי או יחיד, לפי העניין, שהוא תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה.
- ביצוע ותקנות 13. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- תחילה ותוקף 14. תחילתו של חוק זה ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016) והוא יעמוד בתוקפו עד יום כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 14 מוצע לקבוע כי החוק המוצע יהיה הוראת שעה ויעמוד בתוקפו עד יום כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026). עם זאת, בהתאם לסעיף 9 המוצע, צרכן ביתי שהפיק הכנסות ממכירת חשמל בהתאם להוראות סעיף 2 המוצע או יחיד שהשכיר מקרקעין בהתאם להוראות סעיף 3 המוצע ייהנה מההטבות הקבועות בחוק המוצע גם לאחר תום תקופת תוקפה של הוראת השעה, לחקופה שלא תעלה על 20 שנים משנת המס שבה מסר לראשונה הודעה על בחירתו בקבלת ההטבות כאמור.

סעיף 12 לפי המוצע, הוראות חוק זה יחולו גם לעניין צרכן ביתי או יחיד, לפי העניין, שהוא תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה.

סעיף 13 שר האוצר הוא השר הממונה על ביצוע החוק המוצע והוא מוסמך להתקין תקנות לביצועו.

סעיף 14 מוצע לקבוע את תחילתו של החוק המוצע ליום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016). כך, צרכן ביתי שהפיק הכנסה ממכירת חשמל בהתאם להוראות החוק המוצע או יחיד שהשכיר מקרקעין ששימשו להפקת הכנסות ממכירת חשמל יוכלו ליהנות מההטבות המוצעות בחוק זה, במלואן, גם לגבי כל שנת המס 2016.